

BO'LAJAK MUSIQA O'QITUVCHILARINI SHAXSGA YUNALTIRILGAN TA'LIM MUHITIDA IJODIY FAOLIYATGA TAYYORLASH PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK SHART-SHAROITLARI

*Nurullaev Bobirshox Gaybulloevich,
Buxoro ixtisoslashtirilgan san'at maktabi direktori*

Annotatsiya. Maqola pedagogik oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak musiqa o'qituvchilarini ijodiy faoliyatga tayyorlashning pedagogik-psixologik shart-sharoitlari xususida fikr yuritiladi. Musiqa o'qituvchisi shaxsini kasbiy va ijodiy rivojlantirish muammosi, agar uni alohida maxsus fanlar nuqtai nazaridan ko'rib chiqilganda samarali bo'ladi. Musiqa o'qituvchisining kasbiy va ijodiy tayyorgarligi murakkab va ko'p qirrali jarayonligi bir tomondan, talaba umumiy pedagogik bilimlarni, ikkinchi tomondan, maxsus bilim, ko'nikma, malaka va ularni o'tkazish usullarini egallashi kerakligi maqolaning asosiy muammosi hisoblanadi.

Kalit so'zlar: bo'lajak musiqa o'qituvchisi, shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, ijodkorlik, ijodiy qobiliyat, ijodiy faoliyat, pedagogik shart-sharoit, taraqqiyot.

Shaxsning potentsial imkoniyatlari va ichki resurslarini rivojlantirish, talabalarning ijodkorligini faollashtirish, ularning o'quv, kasbiy va kelajakdagi o'quv faoliyatida to'liq tayyorligini ta'minlash kasbiy va ijodiy rivojlanishning funktsional tarkibiy qismlari va vositalarini o'rganish zarurligini belgilaydi. Zamonaviy ta'lim sharoitida bo'lajak musiqa o'qituvchisini tayyorlashning pedagogik tizimni o'zgartirish va takomillashtirish jarayoni universitetda o'quv jarayonini tashkil etishning yangi usullarini izlashni, shaxsning kasbiy va ijodiy rivojlanishiga qaratilgan psixologik-pedagogik sharoitlarni aniqlashni, uning individualligini, ma'naviyatini, ijodkorligini ochib berishni o'z ichiga oladi.

Shunday ekan, musiqa o'qituvchisining ijodiy faoliyatiga bo'lgan ehtiyojining ortishi va bo'lajak o'qituvchilarning etarli darajada samarali bo'lmagan kasbiy va ijodiy tayyorgarligi o'rtasidagi qarama-qarshilik tadqiqot muammosini belgilab berdi: o'qitish samaradorligini ta'minlaydigan psixologik-pedagogik sharoitlarni aniqlash hamda bo'lajak musiqa o'qituvchisining kasbiy va ijodiy rivojlanishini to'g'ri yo'lga qo'yish.

Musiqa o'qituvchisi kasbi an'anaviy ravishda maktablarda eng ko'p talab qilinadigan kasblardan biri hisoblanadi. Umumiy ta'lim tizimida «Musiqa» fani muhim vazifani bajaradi - u bolalarning ma'naviy tarbiyasiga hissa qo'shadi, o'quvchilarni musiqa san'ati bilan tanishtiradi. Musiqa o'qituvchisi bolalarga qo'shiq aytish, musiqa asboblari chalish, tinglash, tushunish va musiqani sevishni o'rgatadi. Biroq, ta'lim musiqa darslaridan tashqari, maktablarda qo'shimcha ravishda turli xil sinfdan tashqari musiqiy tadbirlar tashkil etiladi: ko'plab bayramlar, kontsertlar va taniqli musiqachilar bilan uchrashuvlar o'tkaziladi.

Musiqa o'qituvchisi xor va ansambllarga rahbarlik qiladi, o'z o'quvchilari bilan ko'rik-tanlov, tomosha, festivallarda qatnashadi, viloyat, shahar, respublika miqyosida maktabni munosib namoyon etishga intiladi. Bunday keng ko'lamli o'qituvchilik vazifalarini bajarish bilim olishni, shuningdek ijodkorlikni talab etadi.

Pedagogika oliy ta'lim muassasalarida bo'lajak musiqa o'qituvchisini zamonaviy talablarga mos tayyorgarligi, eng avvalo, yuqori malakali mutaxassisni shakllantirishga qaratilgan. Bu kasbiy musiqiy pedagogik bilim, ko'nikma va malakalarni rivojlantirishga xizmat qiluvchi ma'ruzalar, seminarlar, amaliy mashg'ulotlar va individual musiqa darslari orqali o'quv fanlarini o'zlashtirishni nazarda tutadi. Xususan, keng ko'lamli metodik bilimlarni o'zlashtirish talab qilinadi.

Bo'lajak musiqa o'qituvchisining kasbiy va ijodiy rivojlanishining samaradorligi psixologik-pedagogik sharoitlarni yaratish bilan ta'minlanadi, ular orasida quyidagilarga ustuvor ahamiyat kasb etadi:

O'quv jarayonining shaxsga yo'naltirilganligi, ya'ni o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlik, talabalarning tashabbuskorligi va faolligini oshirish uchun ularning aks ettirish pozitsiyasini mustahkamlash; mustaqil ish; talabalarning kasbiy va ijodiy rivojlanishi uchun individual traektoriyalarni yaratish; «ijodiy zaryadlangan» muhitni yaratish; o'qitish amaliyoti;

tadqiqot faoliyati uchun sharoit yaratish; professional modelning mavjudligi – ijodkor o'qituvchi shaxsi.

Ta'kidlash joizki, yuqoridagi talablarga mos musiqa o'qituvchisini tayyorlashda pedagogik-psixologik shart-sharoitlarni aniqlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim-tarbiya muhitida ijodiy faoliyatga tayyorlash uchun ijodkorlik, tanqidiy fikrlash, hissiy aql-zakovatni tarbiyalashga yo'naltirilgan keng qamrovli pedagogik asosni tashkil etish va o'quvchilarda bu fazilatlarni tarbiyalash yo'llarini tushunish zarur. Maqsadga erishish uchun asosiy pedagogik shartlar quyida keltiriladi.

Shaxsiy va professional ijodkorlikni rivojlantirish. Bunda o'z-o'zini ifoda etish va innovatsiyalarni rag'batlantirish zarur. Bo'lajak musiqa o'qituvchilariga o'z ijodini, jumladan kompozitsiya, improvizatsiya va ijrochilikni o'rganish imkoniyatini berish muhim. Bu ularga o'quvchilarda ijodkorlikni rivojlantirish uchun zarur bo'lgan ishonch va ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi.

Tanqidiy fikrlash va mulohaza yuritish. Treningdagi o'qituvchilar o'zlarining ta'lim usullarini tanqidiy baholaydigan va o'quvchilarning ehtiyojlari, qiziqishlari va javoblaridan kelib chiqqan holda moslashish va innovatsiya qilishni o'rganadigan reflektiv amaliyotlar bilan shug'ullanishlari kerak. Bu o'qitishga individual va talabaga asoslangan yondashuvni qo'llab-quvvatlaydi.

Ta'limga shaxsga yo'naltirilgan yondashuv.

Tizimli-yaxlit rivojlanish. Shaxsga yo'naltirilgan muhit o'quvchining hissiy, kognitiv va ijtimoiy tomonlarini tan oladi. Shuning uchun musiqa ta'limi nafaqat musiqiy mahoratga, balki o'quvchilarning hissiy farovonligi va shaxsiy o'sishiga yordam berishi kerak. Bo'lajak o'qituvchilar o'z o'quvchilarining hissiy ehtiyojlarini tan olishlari va musiqadan shaxsiy ifoda va hissiy izlanishlarni rivojlantirish vositasi sifatida foydalanishlari kerak.

Muloqot va hamkorlik texnologiyalaridan samarali foydalanish o'qituvchilarni o'quvchilar o'z ta'lim jarayonining faol ishtirokchisi bo'lgan dialogik ta'limga jalb qilish uchun o'rgatish kerak. Bunga jamoaviy chiqishlar, tengdoshlarni tanqid qilish va jamoaviy musiqa yaratish kabi hamkorlikdagi faoliyat kiradi. O'qituvchilar o'z sinflarida ushbu hamkorlik, ishtirokchi ta'limni modellash tirishlari mumkin, bu esa jamoa tuyg'usini rivojlantirishi mumkin.

Inklyuziv va moslashuvchan o'quv dasturlarini loyihalash. Bunda quyidagi ta'lim turlaridan foydalaniladi.

Differentsial ta'lim. Musiqa o'qituvchilari turli xil ta'lim uslublari, qobiliyatlari va madaniy kelib chiqishini o'z ichiga oladigan moslashuvchan, inklyuziv o'quv dasturlarini yaratishga tayyor bo'lishlari kerak. Bu tabaqalashtirilgan ta'lim strategiyalaridan foydalanishni, turli xil o'quv materiallarini (masalan, musiqaning an'anaviy va zamonaviy shakllaridan foydalanish) va turli musiqiy an'analar va janrlarni tan olishni o'z ichiga olishi mumkin.

Loyihaga asoslangan va eksperimental ta'lim. Musiqa bo'yicha ijodiy faoliyatni loyihaga asoslangan o'rganish orqali rivojlantirish mumkin, bunda talabalar musiqa yaratish bo'yicha haqiqiy loyihalar bilan shug'ullanadilar, kompozitsiyadan spektakllarni tashkil qilishgacha. Ushbu amaliy yondashuv muammolarni hal qilish va innovatsiyalarni rag'batlantiradi.

Ma'lumki, ijodkorlik uchun rag'batlantiruvchi muhitni yaratish muhim ahamiyat kasb etadi. Bundan kelib chiqib, ijodiy muhitni shakllantirish zarur. Buning asosiy pedagogik sharti - tavakkalchilik va tajriba o'tkazishga undaydigan o'quv muhitini yaratishdir. Bo'lajak musiqa o'qituvchilari o'quvchilarning yangi g'oyalarni o'rganishlari, xatolarga yo'l qo'yishlari va musiqa orqali o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari uchun xavfsiz muhitni ta'minlash uchun tayyorlanishi kerak.

Moslashuvchan loyiha esa sinf xonalarida o'zaro ta'sir, hamkorlik va ijodkorlikni rivojlantirishda samarali kechadi. Bunga ko'chma mebel, turli xil asboblardan va texnologiyalarga kirish, erkin harakat va guruh ishini rag'batlantiradigan loyiha kiradi.

Musiqa ta'limida texnologiyani integratsiyalash pedagogik shart-sharoitning bir talabi hisoblanadi. Bunda raqamli asboblardan va musiqa yaratish - bo'lajak musiqa o'qituvchilari kompozitsiya, musiqa ishlab chiqarish va ijro etish uchun zamonaviy texnologiyalardan foydalanishda malakali bo'lishi talab qilinadi. Bu musiqa dasturlari, raqamli audio ish

stantsiyalari (DAW) va ijodiy musiqa yaratishni osonlashtiradigan onlayn resurslar haqidagi bilimlarni o'z ichiga oladi.

Virtual ta'lim platformalari. Zamonaviy ta'lim tendentsiyalariga moslashishning bir qismi sifatida o'qituvchilarni tayyorlash dasturlari masofaviy hamkorlik va ijodiy loyihalarni osonlashtiradigan virtual o'quv platformalarini o'z ichiga olishi kerak, bu esa talabalarni musiqa yaratish uchun yangi raqamli yo'llarni o'rganishga undaydi.

Psixik va ijtimoiy rivojlanishga e'tibor berish muhim. Bu hissiy intellektni rivojlantirishda asosiy o'rin egallaydi. Musiqa o'qituvchisi o'quvchilarning hissiy rivojlanishida musiqa qanday rol o'ynashini tushunishi kerak. Trening musiqa orqali hissiy intellektni rivojlantirish strategiyalarini o'z ichiga olishi kerak, masalan, musiqaning hissiy mazmunini o'rganish, o'quvchilarni ijro orqali his-tuyg'ularini ifoda etishga yo'naltirish, hamdardlik va ijtimoiy ko'nikmalarni shakllantirish uchun musiqadan foydalanish.

Qo'llab-quvvatlovchi munosabatlarni o'rnatish musiqa ta'limida ko'pincha chuqur shaxsiy va himoyasiz jarayonda qo'llaniladi. Bo'lajak o'qituvchilar o'z o'quvchilari bilan qo'llab-quvvatlovchi, hamdardlik munosabatda bo'lishga o'rgatish orqali o'quvchilar o'rtasida qadrlil va o'zaro tushunuvchan, empatik muhitni yaratish imkonini beradi.

Ustoz-shogirdlik va tajriba almashish. Bunda musiqa o'qituvchilari tajribali o'qituvchilar bilan yaqin ustoz-shogird munosabatlarini yo'lga qo'yishi, tajriba almashish va yangi bilimlarni o'zlashtirishga keng imkoniyat yaratadi. Bunda tajribali o'qituvchilar guruhi ijodiy o'qitish amaliyotini modellashtirishi, fikr-mulohazalarini taqdim etishi va sinfda ijodkorlikni rivojlantirish muammolarini hal qilishda yordam berishi mumkin.

Uzluksiz kasbiy bilimlarni olish bo'lajak o'qituvchilarni ijodiy faoliyatga tayyorlash uzluksiz ta'limga e'tibor berishni talab qiladi. Musiqa pedagogikasi, ijodkorlik va yangi o'qitish usullari bo'yicha kasbiy rivojlanish imkoniyatlari o'qituvchilarni doimiy ravishda o'sib borishi va rivojlanayotgan ta'lim tendentsiyalariga moslashishga imkon beradigan o'qituvchilarni tayyorlash dasturlarining bir qismi bo'lishi kerak.

Fanlararo aloqadorlik, integratsiya bo'lajak musiqa o'qituvchilarini ijodiy faoliyatga tayyorlashda samaralidir. Bunda musiqa fanlarini ijodkorlikni tasviriy san'at, raqs, drama va adabiyot kabi boshqa ta'lim sohalari bilan bog'lash orqali oshirish mumkin. Fanlararo loyihalarni rag'batlantirish musiqa o'qituvchilariga ijodiy vositalar to'plamini kengaytirishga va innovatsiyalarni rag'batlantirishda hamkorlikning ahamiyatini tushunishga yordam beradi.

Madaniyatdan xabardorlik, tolerantlik musiqa ta'limida xilma-xillikni o'zlashtirishga asos bo'ladi. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhitida bo'lajak musiqa o'qituvchilari madaniy xilma-xillikning muhimligini tan olishlari juda muhimdir. O'qituvchilarni tayyorlash dasturlari o'qituvchilarning turli musiqiy an'analar va nuqtai nazarlarni hurmat qilishini va ularni o'z ichiga olishini ta'minlab, madaniy jihatdan javob beradigan o'qitish amaliyotiga urg'u berishi kerak.

Global va mahalliy aloqalarni yo'lga qo'yish musiqa o'qituvchilari o'quvchilarni global va mahalliy musiqa madaniyatlari bilan bog'lashga tayyor bo'lishi lozim. Bu ularga turli xil musiqiy tur va amaliyotlarni o'rganish imkonini beradi. Bu o'quvchilarning musiqiy dunyoqarashini kengaytirish orqali ijodkorlikni rivojlantiradi.

Ijod uchun baholash amaliyoti muhimdir. An'anaviy bo'lmagan baholash amaliyotlaridan biri an'anaviy test usullari ijodkorlikni samarali baholamaydi. Bo'lajak musiqa o'qituvchilari baholashning ijodiy izlanish jarayoniga e'tibor qaratuvchi formativ baholash, portfolio, o'z-o'zini baholash, tengdoshlarni baholash kabi muqobil shakllariga o'rgatishlari kerak.

Baholash o'sish vositasi sifatida: Baholash qobiliyatni baholash emas, balki rivojlanish vositasi sifatida qaralishi kerak. O'qituvchilarni o'quvchilarning ijodiy jarayonlarini boshqarish va o'sishni rag'batlantiradigan konstruktiv fikr-mulohazalarni taqdim etish uchun baholashdan foydalanishga o'rgatish kerak.

Yuqorida keltirilgan pedagogik shart-sharoitlar bo'lajak musiqa o'qituvchilarini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhitida ijodiy faoliyatga tayyorlash shaxsiy rivojlanish, innovatsion pedagogik amaliyotlar, hissiy intellekt va turli xil, dinamik ta'lim-tarbiya jarayonida ijodkorlikni qanday tarbiyalash mumkinligini kuchli tushunishni o'zida mujassam etgan

ko'p qirrali yondashuvni talab qiladi. sozlamalar. O'qituvchilarga o'quvchilarda ijodkorlikni rivojlantirish uchun vositalar, ko'nikmalar va fikrlash vositalarini taqdim etish orqali biz ularni musiqa ta'limida innovatsiyalar uchun katalizator bo'lishga tayyorlaymiz.

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhitida ijodiy faoliyat bilan shug'ullanishga tayyorlash uchun psixologik shart-sharoitlar o'qituvchilarning o'z o'quvchilarining o'z farovonligi va kasbiy o'sishini saqlab qolgan holda ijodiy faolligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhiti o'quvchini o'quv jarayonining markaziga qo'yadi, lekin u o'qituvchilardan o'quvchilarni boshqarish, qo'llab-quvvatlash va ilhomlantirish uchun psixologik jihatdan jihozlangan bo'lishini ham talab qiladi.

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini ijodiy faoliyat bilan samarali shug'ullanish uchun tayyorlash uchun zarur bo'lgan asosiy psixologik shartlar:

O'z-o'zini anglash va hissiy intellekt. O'z-o'zini aks ettirish va hissiyotlarni tartibga solish - bo'lajak musiqa o'qituvchilari o'zlarining hissiy holatlari va javoblari haqida fikr yuritish qobiliyatini rivojlantirish zaruriy ahamiyat kasb etadi. Hissiy o'zini o'zi anglash stressni boshqarish, sinfdagi muammolarni hal qilish va o'quvchilar o'zlarini xavfsiz va tushunadigan muhitni yaratish uchun kalit hisoblanadi. O'z his-tuyg'ularini tushunish orqali o'qituvchilar o'z talabalariga hamdard bo'lishlari mumkin, bu esa yanada samarali va qo'llab-quvvatlovchi o'qitishga olib keladi.

Empatiya – bu o'qituvchilar o'z o'quvchilarining hissiy va psixologik ehtiyojlarini tushunib, o'zlarini o'quvchi-talabalarining o'rniga qo'ya olishlari kerak. Empatiya o'quvchilarni hukm qilishdan qo'rqmasdan o'z ijodini izlanish va ifoda etishga undaydigan qo'llab-quvvatlovchi, qamrab oluvchi va hissiy jihatdan xavfsiz sinf muhitini yaratishga yordam beradi.

Tafakkurning rivojlanishi - bu bo'lajak musiqa o'qituvchilarida tafakkurni qobiliyat va aqlni harakat, qat'iyat va xatolardan o'rganish orqali rivojlantirish mumkinligiga ishonitiradi. Bunday fikrlash ijodiy muhitni shakllantirishda juda muhimdir, chunki u o'qituvchilar va talabalarga qiyinchiliklarni to'siq sifatida emas, balki rivojlanish imkoniyatlari sifatida ko'rishga yordam beradi.

Moslashuvchan muhitni modellashtirish. O'qituvchilar o'z ishlarida ham, talaba-o'quvchilarining rivojlanishida ham muvaffaqiyatsizliklarga qarshi chidamlilikni modellashtirishga psixologik jihatdan tayyor bo'lishlari kerak. O'zlarida va talabalarida chidamlilikni rivojlantirish ijodiy tavakkalchilik va qat'iyatlilikni rag'batlantiradi.

O'ziga ishonchni rivojlantirish orqali ijodiy ta'lim berish qobiliyatini rivojlantirishga muhimdir. Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini tayyorlashda har bir talabani o'zlarida ijodkorlikni rivojlantira olishlariga ishonchni, motivatsiyani rivojlantirish zarur. Bo'lajak musiqa o'qituvchilariga amaliyot, murabbiylik va mulohaza yuritish orqali o'z mahoratini oshirish va ishonchni qozonish imkoniyatini berish kerak.

Talabalar ijodiga ishonch. O'qituvchilar ham o'z o'quvchilarining ijodiy salohiyatiga ishonishlari kerak. Talabalarda mustaqillikni rag'batlantirish, ularning ijodiy tanlovlarini qo'llab-quvvatlash, o'quvchilarning mazmunli, o'ziga xos ish qobiliyatiga ega ekanligiga chuqur ishonchni talab qiladi.

Ichki motivatsiya va motiv. Musiqa o'qituvchilari musiqa va o'qitishga bo'lgan motiv bilan ichki motivatsiyaga ega bo'lishi kerak. O'qituvchilar ijodkorlik jarayonidan chin dildan hayajonlansa, ularning ishtiyoqi yuqumli bo'ladi. Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining musiqiy ta'limga bo'lgan ishtiyoqini izlab topish va rivojlantirishga undash kerak, bu esa o'z navbatida o'quvchilarni ijodiy faollikka undaydi.

Psixologik moslashuvchanlik turli xil ta'lim ehtiyojlariga moslashish: Musiqa sinflari, ayniqsa shaxsga yo'naltirilgan muhitda, o'quvchilarning o'rganish uslublari, hissiy ehtiyojlari va madaniy kelib chiqishi jihatidan xilma-xildir. O'qituvchilar psixologik jihatdan moslashuvchan bo'lishi kerak, bu turli xil ehtiyojlarni qondirish uchun o'z o'qitish yondashuvlarini moslashtira oladi va shu bilan birga ijodkorlikni rag'batlantiradigan muhitni saqlaydi.

Psixologik jihatdan moslashuvchan o'qituvchi yangi o'qitish strategiyalarini sinab ko'rishga, turli musiqiy uslublarni tajriba o'tkazishga va ijodkorlikka noan'anaviy yondashuvlarni o'rganishga ochiq. Bunday munosabat talabalarni tajriba va ijodiy tavakkal qilishga undaydigan muhitni yaratadi.

Faol tinglash va fikr-mulohazalarni anglash. O'qituvchilar o'z talabalarini faol tinglashlari, ularning g'oyalari tasdiqlashlari va konstruktiv, rag'batlantiruvchi fikr-mulohazalarni taqdim etishlari kerak. Qo'llab-quvvatlovchi va konstruktiv fikr-mulohazalarni taqdim etish qobiliyati ijodiy o'sish va rivojlanish muhitini yaratishga yordam beradi.

Ijodiy faoliyatni olib borishda stress, tashvishlanishni kamaytirish orqali ijodkorlikni muvaffaqiyatsizlik yoki hukm qilish qo'rquvi bo'g'ib qo'yishi mumkin. Shuning uchun musiqa o'qituvchilari o'zlarining tashvishlarini boshqarishga qodir bo'lishlari va talabalarga ishlash tashvishlarini engish uchun strategiyalarni taqdim etishlari kerak. Bu improvizatsiya, tengdoshlar bilan hamkorlik yoki norasmiy chiqishlar kabi musiqiy izlanishlar uchun past darajadagi imkoniyatlar yaratishni o'z ichiga olishi mumkin.

Stressni boshqarish usullariga quyidagilarni misol tariqasida keltirish mumkin. O'qituvchilar ong, dam olish mashqlari va vaqtni boshqarish ko'nikmalari kabi stressni boshqarish usullarini bilishlari muhim. Ushbu amaliyotlar charchashning oldini olishga yordam beradi va o'qituvchilarga o'z o'quvchilari uchun hissiy va psixologik jihatdan hozir bo'lish imkonini beradi.

Ijodkorlikni rivojlantirish uchun o'qituvchilar xatolar ijodiy jarayonning tabiiy qismi sifatida qaraladigan muhitni yaratishlari kerak. Talabalar o'zlarini qabul qilingan, tushunilgan va o'z g'oyalari uchun hukm qilinmagandek his qiladigan sinf xonasi ijodiy izlanish uchun zarur bo'lgan psixologik xavfsizlikni ta'minlaydi.

Kollaborativ faoliyat o'qituvchilar jamoaviy ish va jamoaviy ijodiy jarayonlarni rag'batlantiradigan ijtimoiy aloqalar va guruh dinamikasini rivojlantirishda muhim. Psixologik nuqtai nazardan, bu raqobatdan ko'ra hamkorlikni qadrlaydigan va talabalar o'rtasida o'zaro yordamni rag'batlantiradigan fikrlashni talab qiladi.

Musiqa darslarini tashkil etishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalaridan samarali foydalanish o'quvchilar orasida tengdoshlarning fikr-mulohazalari va qo'llab-quvvatlashlarida samarali natijani beradi. O'qituvchilar o'quvchilarni tengdoshlaridan fikr bildirishga va qabul qilishga undashlari kerak. Konstruktiv fikr-mulohazalarni rag'batlantiradigan psixologik jihatdan qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratish talabalarga bir-biridan o'rganish va ijodiy chegaralarini kengaytirish imkonini beradi.

Ta'kidlash lozimki, ijodiy harakatlarning tan olinishi va tasdiqlanishi "mukammal" natijalarga olib kelmasa ham, o'qituvchilar o'quvchilarning ijodiy sa'y-harakatlarini e'tirof etib, tasdiqlasa, ijodkorlik uchun psixologik sharoit yaratilinishini ta'minlaydi. Sa'y-harakat, takomillashtirish va ijodiy jarayonning o'zi ijodkorlik mukammallikka emas, izlanishga qaratilgan degan fikrni mustahkamlaydi.

Bo'lajak musiqa o'qituvchilari o'quvchilarning ijodiy yutuqlarini spektakllar, ko'rgazmalar yoki norasmiy e'tirof etish orqali nishonlashga psixologik jihatdan tayyor bo'lishlari kerak. Ushbu tasdiq talabalarni ijodiy salohiyatini izlash va rivojlantirishni davom ettirishga undaydi.

Bo'lajak musiqa o'qituvchilarini shaxsga yo'naltirilgan ta'lim muhitida ijodiy faoliyatga tayyorlashning psixologik shartlari o'qituvchilarga moslashuvchan, empatik va ilhomlantiruvchi etakchi bo'lish imkonini beradigan hissiy, kognitiv va ijtimoiy qobiliyatlarni rivojlantirishga qaratilgan. O'zlarining hissiy intellektini, chidamliligini va musiqaga bo'lgan ishtiyoqini rivojlantirib, o'qituvchilar o'z o'quvchilarining ijodkorligi va o'sishiga yordam beradigan psixologik yordam muhitini yaratishi mumkin. Ushbu psixologik omillar o'qituvchilar va talabalarining izlanish, yangilik va o'zaro hurmat muhitida rivojlanishini ta'minlaydi.

ADABIYOT

1. Abdullin E.B. Umumta'lim maktablarida musiqa o'qitish nazariyasi va amaliyoti. - M., 2003 yil.
2. Spirin L.F. Pedagogik masalalarni yechish nazariyasi va texnologiyasi. - M.: «Rossiya pedagogika agentligi» nashriyoti, 1997 yil.
3. Bulgakova G.R. Oliy pedagogik ta'lim tizimida ikki tomonlama kompetentsiya bo'lajak o'qituvchisini tayyorlashning akmeologik jihatlar. Dissertatsiya avtoreferati. Ph.D. ped. Sci. - Ufa, 2001 yil.
4. Abulxanova-Slavskaya K.A. Faoliyat va shaxsiyat psixologiyasi. - M.: Nauka, 1980 yil.
5. Abdullina O.A. Oliy pedagogik ta'lim tizimida o'qituvchilarning umumiy pedagogik tayyorgarligi. - M.: Ta'lim, 1990 yil.
6. Archazhnikova L.G. Kasb - musiqa o'qituvchisi: O'qituvchilar uchun kitob. - M., 1984 yil.